

литографски илюстрации и приложение, нарисувано от Кристофър Дресър, посветено на неговия интерес към растителния орнамент. Всъщност почти цялото изкуство на прерафаелитите до ар нуво може да се счита за интерпретация на растителни форми. По-нататък се добавят и изследванията по теория на цветовете на химика Мишел Йожен Шеврьол, който след 1824 г. е натоварен с оцветяването във фабриката "Гоблен" във Франция. Неговият труд "Принципи на хармонията и контраста на цветовете" (1839 г.) представлява ръководство за художници и проектанти и съдейства за изясняването на принципите на композицията при цвета, както и до производството на анилинови бои. Трудът на Шеврьол оказва влияние на цяло поколение творци, включително и на прерафаелитите.

Международните изложения, в които за дължително участват мебелисти и приложници, са истинска изложба на почти всички националности – Париж 1859 г., Лондон 1862 г., Париж 1867 г., Виена 1873 г., Филаделфия 1876 г., Париж 1878 г., Париж 1889 г., Чикаго 1893 г... Този списък може само да даде бледа представа за вкуса към международни изяви на това време. Стилът ар нуво достига своя връх по време на Парижкото изложение през 1900 г., където практически цялата експозиция е в този стил, манифестиран на щандовете на изложителите.

Ар нуво е познато под различни имена в различните европейски страни. В Италия той се нарича *стиле либерти*, по името на магазина, открит в Лондон от сър Артър Лейзънби Либърти през 1875 г. В Германия е кръстен *югендцил* по името на хумористичното списание "Югенд", за пръв път публикувано през 1896 г. Във Франция той се нарича *макаронения стил* поради неговата мека криволинейност, както и стилът *Гиймар* или *style bouche de metro* в памет на творбите на Ектор Гиймар за входовете на парижкия метрополитен, започнат през 1900 г. Стилът се появява в тази криволинейна форма, наричана също и "удар с камшик", и използва нови материали – особено кованото желязо в архитектурата, както и стъклото – един материал, отлично овладян от Емил Гале във Франция и Луис Къмфърт Тифани в Америка. Но въпреки интереса към новите материали ар нуво представлява последната за века изява на декорацията. Самото име идва от *Maison de l'Art Nouveau*, един магазин, открит в Париж през 1895 г. от Самуел Бинг. Кариерата на Бинг е типична за успехите на

търговците на произведения на изкуството по това време. Бинг работи в една керамична фабрика в своя роден Хамбург, като често пътува до Далечния изток – Япония и Китай през 1875 г. – една година преди Кристофър Дресър да стори същото. През 1877 г., две години след като Либъртиз открили свой магазин в Лондон, Бинг открива своя магазин в Париж, наречен "*La porte chinoise*", където продава оригинални вещи. Бинг прави поръчки на творци като американеца Луис Къмфърт Тифани, художник и дизайнер, специалист по стъклопис. Клиенти са му и братята Жюл и Едмон Гонкур, които спомагат много със своите статии да се възобнови интересът към изкуството на XVIII в., Антоан Вато и рококо-то. Криволинейните черти на ар нуво дължат много на възраждането на този стил. Възникването на *школата в Нанси* – град, прочут със своите архитектурни ансамбли в стил рококо, също е напълно логично продължение на тази традиция.

В същото време Бинг е добре запознат с американския дизайн. През 1893 г. заминава за Чикаго, за да напише репортаж за френското правителство. Докато се намира там е особено впечатлен от архитектурата на Луи Съливан, а след завръщането си през 1895 г. публикува "*Художествена Америка*". През същата година открива своя известен магазин, който дава името на стила, като поръчва на Луис Къмфърт Тифани да изработи стъклописи за галерията, проектирани от видни художници, между които и Тулуз-Лотрек. За своя магазин Бинг прави поръчки и на британски живописци за стъклописи и стенописи, като показва най-добрите творби на движението "Артс енд крафтс".

2. БРЮКСЕЛСКОТО АР НУВО

В Белгия, обикновено считана за епицентъра на ар нуво, през 80-те години на XIX в. съществува силна реакция срещу имитирането на историческите стилове и интензивно търсене на нови и различни форми. Тук, както и във Франция, архитектурата и приложните изкуства са силно повлияни от неостиловете – готика, ренесанс, барок и рококо. Накрая в началото на 90-те години от неорококо-то се